

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Triumf naše pesmi v Jugoslaviji.

Tel. poročilo iz Maribora, 14. januarja.

Pevska turneja naših moških zborov v Jugoslavijo se je razvila v veličastno manifestacijo slovenske narodne zavesti in bratske ljubezni. Slovenska mesta so priredila našim pevcem ob njihovem prihodu impozantne sprejeme, tisočera množica jih je pričakovala na kolodvorih in jih pristrčno pozdravljala. Z navdušenjem in ljubeznijo so sprejemali rojaki v Jugoslaviji v natrpano polnih velikih koncertnih dvoranah dokaz naše narodne zvestobe: našo lepo koroško narodno pesem. (Ob času poročila turneja še ni zaključena. Izčrpno poročilo njenega celotnega poteka prinesemo v prihodnji številki. Uredništvo.)

Narod.

Veš, kaj je dolgih, težkih tisoč let?
Veš, kaj izsanjal v njih je kralj Matjaž?
Moj narod moder je kot kralj Matjaž,
Moj narod star je težkih tisoč let.
(Zupančič.)

Prelahko vzamemo besedo „narod“ v roke in igramo se z njo, ne da bi poznali njene vsebine. In tako lahkomišljno se danes piše o narodih, hoče se podajati njihov značaj in vedno zopet se pozablja, da še danes niti ne vemo, kam in kako s skrivnostjo človeka-pozameznika. Kaj šele s skrivnostjo naroda! Umetnost je brati človekov značaj in še večja umetnost orisati narodov značaj. Ravno predzadnji teden pa smo bili priča slučaja, ki kaže, kako nizko zamore pasti dnevno časopisje ne več v rabi marveč v zlorabi besede „narod“. Nek tukajšnji nemški list je v uvodniku mirnodušno izrekel nadvse kruto obsodbo nad slovenskim narodom, „češ da je napram Nemcem skrajno nevhvaležen, četudi se je razvil v svojo svojevrstnost šele v nemškem okrilju, četudi so ga čuvali nemški vojvode, se tiskala v nemški tiskarni prva slovenska knjiga, četudi so šele Nemci odkrili slovensko filmsko zvezdo Ito Rino, baritonista Rijavca in Poljšaka, iznajditelja zdravila proti raku.“ Nehvaležen zaradi dela nekaterih neodgovornih oseb! Ta pavšalna obsodba je v svoji zlobnosti naravnost klasičen primer, kako se zamore na ljubo nekim nejasnim političnim ciljem storiti krivico ne samo osebi marveč celemu ljudstvu, ki se je ne more ubraniti kot posameznik.

Vse take obsodbe je vzeti seve samo kot izlive osebne zagrenjenosti ali nerazsodnosti „sodnikov“, na katere pade končno vsa njihova nizkotnost in brezvestnost. Omenjeni slučaj seve ni osamljen, marveč mu stoji ob strani vrsta drugih nič manj značilnih in žalostnih. Avstrijski Nemci sami se imajo najbolj boriti proti predsodkom, ki jih zopet in zopet prinašajo rajhovski Nemci v dokaz manjvrednosti avstrijskega nemštva, kateremu priznavajo sicer neko muzikalično in pevsko nadarjenost, a odrekajo vsako življensko samostojnost in samobitnost. Šele nedavno je govoril docent dr. Winter na Súdmarkinem zborovanju v Gradcu o tem perečem problemu in s pikro besedo obsodil rajhovsko nevhvaležnost napram ljudstvu, ki je dalo nemškemu narodu slavno Nibelungovo pesem, pevca Walterja von der Vogelweide in druge znamenite velike

Fašizem - evropska nevarnost.

Jugoslavija je Italiji ovira na Balkanu. — Predigra podonavske federacije pod italijanskim pokroviteljstvom. — Kakšno vlogo igra pri tem naša država?

Odnosaji med Italijo in Jugoslavijo so se v zadnjem času poostrili in že so nekateri listi namigovali na možnost vojnega izbruha med obema državama ter pripominjali, da je to edina rešitev obstoječega spora. Šele zadnje dni je tozadevno čutili neko pomirjenje.

Rim smatra Jugoslavijo kot glavno zapreko italijanskega razmaha v srednji Evropi. Zato se s svojo sosedo nikakor ne more sporazumeti. Odnosaji do Jugoslavije se umetnim potom poostrujejo, fašisti očitno sčujejo narod proti slovanski državi. Neznatni slučaj poškodovanja trogirskih kamenitih levov je izzval v italijanskem časopisju vihar ogorčenja, vršile so se demonstracije in vedno bolj je bilo slišati grožnje z vojno. Kot sotrudnico si je Italija izbrala Madžarsko, katera upa, da bo s pomočjo Italije dobila nazaj ozemlja, ki jih je imela za časa monarhije. Gömbös in njegova vlada se z vsemi silami borita proti mirovnim pogodbam. Zato je Madžarska sklenila z našo državo širokogrudno pogodbo, ki po poročilih inozemskih listov poleg svojega trgovinskega dela predvideva nek vojaški sporazum med Italijo, Madžarsko in Avstrijo. Italija je glasom inozemskih poročil prevzela dolžnost, da oboroži Madžarsko z najmodernejšim orožjem.

Nevarna vloga naše države je izzvala v gotovem delu prebivalstva silno ogorčenje in nasprotje. Posebno avstrijska socialdemokracija — načelna sovražnica vsake diktature in fašizma — je vzela zadevo z brezobzirno roko v pretres in zahteva od vlade takojšnje pojasnilo. V ministrskem svetu je stavil socialdemokrat dr. Deutsch na zveznega kanclerja vprašanje glede utihotapljenega orožja iz Italije v Avstrijo: Začetkom januarja je sprejela tovarna v Hirtenbergu na Štajerskem 40 vagonov pušk in strojníc iz Italije in še prej v decembru od istotam 10 vagonov orožja. Uradno se je bilo sporočilo, da je to staro orožje, ki ga pošilja Italija Avstriji v popravo, da omili njeno brezposelnost. Javnost bi bila z izjavo morda zadovoljna, če bi nato ne sledili prevozi orožja iz Hirtenberga na Ogrsko. Ob teh prevozih se je začelo vznemirjati tudi ondotno ljudstvo, brezposelni so orgorčeni protestirali. — Socialdemokračka vprašanja so spravila kan-

avstrijske Nemce. Ti rajhovski predsodki so nedvomno sadovi taiste plitve žurnalistike kot smo jo obsodili mi zgoraj.

Taka pisava bi ne motila, dnevi in ljudstva gredo v svojem razvoju preko njih, vendar pa lahko postanejo močna ovira in napotje. Kako naj se zblížata dva naroda, če se ustvarjajo tako ostri predsodki? Ja, tako brezvestno pisanje postane lahko naravnost usodepolno, seve najprej za one, ki ga sprejemajo ali vsaj ne zavračajo. Pred vojno in še danes živi med nemškim narodom naziranje o propadanju francoskega naroda v luksurioznem in mehkiem življenju. In vendar, kako zelo so se zmotili nemški generali v svojem naziranju o manjposobnosti francoske vojske! Ostrost in izid boja na zapadni fronti je to pokazala! Tam nemške armade niso srečavale našminkanih pariških lahkoživk in komodnih francoskih bankirjev, marveč odločne in junaške francoske fante in in može, ki so kljub znanl francoski miroljubnosti dobro parirali nemške napade in nakane in ki so kljub tej miroljubnosti po zmagi nare-

clerja v nemalo zadrego. Zadrega se je še povečala, ko so nato poslalniki Francije, Jugoslavije, Češke in Rumunije zahtevali od vlade pojasnila glede v Avstrijo utihotapljenega orožja. Poslalniki so kanclerja opozorili, da je s tem tihotapstvom država kršila mirovne pogodbe. Istočasno so socialistični poslanci v francoskem državnem zboru zahtevali od svoje vlade energične korake proti Avstriji in odtegnitev posojila dotlej, da se zadeva oboroževanja razčisti. Kancler Dollfuss je nato obljubil inozemskim zastopnikom, da bo avstrijska vlada vsako tihotapljenje z orožjem onemogočila. Vsekakor pa je ta zadeva spravila našo državo v čudno luč, ker je nedavno prej kancler povdaril absolutno nevtralnost Avstrije.

Tajno oboroževanje Madžarske je zbudilo v evropski javnosti veliko pozornost, nakar je bil Mussolini prisiljen k miroljubni izjavi: „Miru hočemo in naša največja želja je, da ga utrdimo. Tudi z Jugoslavijo želi Italija dobrih odnosajev, potrebno pa je, da zato vodi politiko zblížanja z Italijo. — Istočasno je prispel v Rim novi francoski poslanik, senator Jouvenel, ki ima izrecno nalogo, da doseže zblížanje Italije s Francijo in pomirjenje Italije napram Jugoslaviji. Listi pripominjajo, da zahteva Italija od Jugoslavije svobodne roke v Albaniji. Zato bo zajamčila Jugoslaviji, da nima v Dalmaciji nobenih osvojevalnih namenov.

Nekemu francoskemu poročevalcu je izjavil kralj Aleksander o stališču Jugoslavije: Jugoslovanska politika ne daje povoda k temu, da bi se kaka država vznemirjala. Jugoslavija se zadrži pasivno, ne zahteva in reklamira ničesar. Tudi Hrvati ne zahtevajo od inzemstva ničesar. Jugoslavija ni nikdar prezrla priložnosti in je tudi v bodočnosti ne bo, da bi kateremukoli sosedu odrekla prijateljstvo. Prijateljstvo s Francijo je pogodbeno utrjeno in nobena teh dveh držav ni kriva, da se pogodba ni raztegnila še na Italijo.

Po teh miroljubnih izjavah je pričakovati, da je odstranjena trenutno vsaka nevarnost vojne. In gotovo je, da si bo Italija korak k vojni napovedi še dobro premislila, ker bi se ji znalo zgoditi, da obrne ljudstvo orožje proti tistim, ki so mu ga potisnili v roke.

kovali proketo trde mirovne pogoje. Ali Nemcev v teh njihovih pavšalnih žalitvah danes ni strah, da se še enkrat temeljito uračunijo!

Nedvomno je predvsem prednost slovenskih narodov, da se znajo dobro uživati v miselnost drugega ljudstva in da nikakor ne podcenjujejo njegovih dobrih, zdravih strani. Toliko je med Slovani smisla za nemško moderno tehniko in civilizacijo, dovolj je med njimi spoštovanja do nemškega sosedu, da mu ne zamerijo niti njegove očitne sebičnosti in njegovega tako značilnega samoljubja! Dovolj je spoštovanja do Nemcev še danes, ko so s svojo razumsko-osebno smerjo in toli hvallisanu nemško logiko na koncu svoje znanosti in kljub svoji visoki razviti znanosti in na „višku stoječi“ kulturi ne vedo nobenega izhoda iz sodobne gospodarske in moralne bede. In dovolj bo spoštovanja do njih celo še tedaj, ko se bodo začeli pogledi Evrope obračati na njen skrajni vzhod, kjer še danes ratari ubogi bolgarski kmet na svoji ljubljani zemlji z lesenim plugom v skrbi, da bi je ne ranil, in ko-

der še danes zbira ljubeča slovanska mati svojo številno družinico ob borem suhem kruhu in v svoji materinski skrbi.

Narod! Skrivnost je, ki je še nismo docela doumeli. Najmanj je naroda v civilizirani mestni družbi in največ je naroda v kmetiškem ljudstvu. „Podoben je morju. Da ga zajmeš z roko, izteče iz nje brez barve in oblike. Njegova množina pa se poigrava v šumečih valovih, raste in pada, v njem odseva modrina neba in večna zarja, v njem žari nebesno ozvezdje in nad njim plava duh božji kot prvi dan!“ — Ti in jaz sva narod v malem, v svojem srcu in v svoji duši nosiva njegovo zgodovino in njegovo bodočnost in vendar sva le kaplja v morju tisočerih rodov nazaj in naprej v tisočletja. Le v njegovem objemu sva tudi midva morje in ne mala kapljica. Zemlja ga požira in solnce suši in vendar je morje enako iz veka v vek. Skrivnost je morje kot je skrivnost tudi narod.

Stalin je govoril. Na velikem zborovanju komunistične stranke v Moskvi je Stalin podal smernice bodočega sovjetskega delovanja. Govor je vzbudil precejšnjo pozornost tudi v inozemstvu. Izvajal je nekako sledeče: Ruska industrija je danes trikrat večja nego je bila pred vojno. Industrijski petletni načrt bi se bil docela izvedel, ako bi ne bila pokazala potreba, da se industrija začasno uredi kot vojna industrija in sicer zaradi nevarnosti na vzhodu. Sovjeti ne smejo pozabiti, da je vojna na vzhodu mogoča. V ostalem pa se bo treba prizadevati, da se izboljša kakovost industrijskega in kmetijskega blaga, da se utrdi disciplina delavstva in pocenijo proizvodi. 70% ruske zemlje je socializirane. Proti socializaciji se je pojavil velik odpor med kmetiškim ljudstvom in zato bo treba diktaturo še poostri. Število industrijskega delavstva se je pomnožilo za polovico. Nepismenost ljudstva je popolnoma izginila. — Nedvomno je treba priznati, da ima sovjetski režim poleg vsega zla tudi marsikatero solnčno stran in ta bo ostala tudi, ko se bo zlo uničilo v sebi.

Tudi Schleicherju se majoje tla. Kancler Schleicher se je do zadnjega trudil, da bi dobil od Hindenburga pooblastilo za odgoditev sej državnega zbora do februarja ali marca. To svojo misel pa je sedaj vsled raznih vzrokov opustil in parlament se sestane 24. t. m. Glasoval bo o Schleicherjevi politiki. Hitler je dobil kredite od inozemskih bank, posebno od švedskih, in sedaj se mu vrača pogum. Narodni socialisti so za takojšnjo sklicanje državnega zbora. Industrijski in kmetijski krogi so z Schleicherjevim delom vedno nezadovoljniji in se očito izrekajo proti kanclerju. Nemški nacionalisti vedno očitneje zahtevajo zdru-

žitev vseh nemških nacionalnih sil in sporazum z Hitlerjanci. Spričo vsega tega se je kancler odločil, da se čim prej predstavi državnemu zboru in izglasuje sebi — če treba — tudi nezaupnico. — Položaj se v Nemčiji torej vedno bolj poostruje in pričakovati je nova prese- nečenja.

Španija se vžiga. Iz Španije prihajajo vedno znova grozeča poročila o atentatih, prevratih, napadih na cerkve in samostane. V Barceloni je prišlo v januarju do komunističnega puča, ki ga je vlada s silo udušila. Vse to kaže, da tajne sile s sedanjim položajem niso zadovoljne in da jim je sedanja socialistična vlada še vse premalo radikalna. Zato netijo nov, krvav upor. Niti naraščajočega nezadovoljstva gredo do sovjetske Moskve. Nevarnost boljševiškega prevrata v Španiji stalno narašča in ni izključeno, da se bo moral sedanji predsednik Azanov prav kmalu umakniti radikalnejšemu vodstvu.

Novice zadnjega tedna.

Avstrija: Ministrski svet se bavi z vprašanjem, kako zaposliti armado brezposelnih. Namerava za to izdelati poseben delovni program. — S Poljsko, Francijo, Češko, Nemčijo in Italijo namerava država skleniti posebne preferenčne (ugodnostne) trgovinske pogodbe. — Posojilo zavlačuje zadeva utihotapljenega orožja z Italije v Ogrsko, ki jo je vlada molče dovoljevala. Za poslanika v Berlinu je imenovan inž. Tauschitz (Landbund). — Jugoslavija se je oprostila v zadevi ugrabljenega komuniste Stermeča in bo krivce kaznovala. S tem je zadeva rešena. — Ministrski svet izdeluje zakon, ki bo predvideval združitev manjših občin v svrhe štedenja upravnih stroškov. — Za zakonite praznike proglašajo novi zakon velikonočni ponedeljek, Vnebohod, bink. ponedeljek, praznike sv. Rešnjega telesa, sv. Petra in Pavla, Marijinega Vnebovzetja, vseh svetih, Brezm. spočetja, božič, sv. Štefana in praznik deželnega patrona. — Avstrijska učiteljska zveza je sklenila protest proti nameravanemu konkordatu (pogodbe države v Vatikanom).

Francija: Na državo pritiska gospodarska kriza. Vlada namerava uvesti nove davke in znižati plače. Ogorčenje med prizadetimi je veliko. Stališče vlade omajano. — Za poslanika v Rimu je imenovan senator Jouvenel, ki ima nalogo urediti odnošaje obeh držav in posredovati v sporu Italije z Jugoslavijo. — Veliki prokooceanski parnik Atlantik je zgorel. Vzrok je neznan, a sumljiv.

Nemčija: Država se pripravlja na novo vlogo. S 1. aprilom prideli poslanikom v inozemstvu vojaške atašeje (vojaške izvedence),

ki imajo nalogo, da stopijo z vojaškimi krogi drugih držav v stik. — V notranjosti se bije oster političen boj med vlado in ostalimi strankami. Schleicher izgublja zaupanje. Nac. socialisti upajo na končni prihod Hitlerjev.

Anglija: Irski ministrski predsednik de Valera je razpustil državni zbor in razpisal nove volitve. Med obema nasprotnima strankama, pristaši irske samostojnosti in prijatelji Angležev, se je razvila ljuta volilna borba, katere izid zna postati za Irsko usoden.

Rumunija: V Rumuniji je izbruhnila resna vladna kriza. Izzvana je po nesporazumljenju med vlado in kraljem, ki ni hotel pritrđiti zahtevi po odstranitvi nekaterih vojaških dostojanstvenikov v civilnih službah. — Velesile zahtevajo nadzorstvo nad finančno upravo države, ker so v skrbeh za svoja posojila. —

Ženeva: Vršila se je mednarodna konferenca, ki je razpravljala o možnosti uvedbe 40 urnega delavnega tedna. Delavstvo mnogih držav je za skrčenje delovnega tedna, da bi se s tem omililo brezposelnost. Težkoče so nastale v vprašanju skrčitve plač. — Pripravljani odbor svetovne gospodarske konference izdeluje njen program. Pri sestavi sta se pojavili dve skupini držav, katerih prva z Anglijo na čelu zagovarja kot rešitev gospodarske krize vsesplošno inflacijo in ukinitve varčevanja, druga s Francijo in Ameriko na čelu želi uvedbo zlate valute, denarne stabilnosti in štedenje.

Vzhod: Japonci brezobzirno prodirajo v kitajsko ozemlje in so že zasedli provinco Džehol ter jo priključili mandžurski državi. Sedaj korakajo naprej v smeri proti glavnemu mestu Peking. Velesile odklanjajo posredovanje in skrbijo le za svoje tam naložene kapitalije. Kot edino rešitev se smatra odločitev obeh držav z orožjem. Kitajska zbira vojakov in se krčevito brani japonskih vpadov.

DOMAČE NOVICE

Bela. (Samopomoč.) Krajni kmetijski odbor občine Bele je izdal na gospodarje belske občine in občine Železna Kapla poziv, v katerem uvodoma oriše neznosnost položaja na lesnem trgu, ki ga domači kupovalci lesa z rigoroznim postopanjem pri prevzemanju in enostranskim določevanjem lesne cene še poostrojujejo v škodo kmetom-posesnikom gozdov. Krajni kmetijski odbor predlaga v pozivu, naj se ustanovi poseben prodajni odbor (Verkaufsstelle), ki bo sestavljen iz zastopnikov katastralnih občin sodnijskega okraja Železna Kapla. Zastopniki katastralnih občin naj bodo opolnomočeni za prodajo lesa vseh posestnikov vsega okraja. Tako lesni kupčevalci ne

PODLISTEK

Ksaver Meško:

Naši možje.

So spomini, ki zaskle v srce kakor zastrupljene puščice. In so kakor solnčni žarki, ki se ob njih vzradosti srce in duša. O prvih ne govorimo radi. O drugih bi govorili z vsakim; in jih je premalo. Koliko takih spominov hranim s Koroškega! Na že davno umrle, kakor na svojega prvega župnika, starega Lojzeta Ledvinko, čigar dobrote, plemenitost in nesebičnost sem umel prav ceniti šele, ko sva bila že ločena. In na mnoge še žive, ki so mi še dragi in blagi prijatelji.

Danes bi se spomnil dveh.

Leta 1906 sem prišel na Zilo. Vabilo me je tja razun krasote kraja, ker je služboval tedaj tam gospod nadučitelj Eller. Značaj čist kakor zlato, neupogljiv kakor kremen, Slovenec brez strahu in brez kompromisov. Ni bila to tedaj malenkost za učitelja, saj je bil pritisk nanje strahovit. Seveda tudi Eller ni dobival za svoje slovensko prepričanje od višjih strani priznanj. Dobil je pa pismena pohvalna priznanja, za svoje delovanje v šoli. Dokaz, da je bil prvovrsten vzgojitelj.

Največje veselje je imel s posojilnico. Delal je pri njej brezplačno in z občudovanja vredno ljubeznijo. Ves dan je poučeval, a takoj po šoli je bil v župnišču in je rožljal na tistem širokem hodniku z blagajniškimi ključi. Čudil sem se mu. A se je smehljaj s tistim pritaje-

jenim, finim svojim smehljajem ter dobrodušno menil: „Saj je to moj oddih.“ Večkrat mi je ves radosten pravil: „Kaka sreča, da sva z rajnim župnikom Strojnikom to posojilnico ustanovila! Nasprotniki imajo svojo. In bi vse naše ljudi, ki bi tam iskali pomoči, prisilili, da z njimi držijo. Zdaj jim lahko mi pomagamo.“

Vzgojil si je tudi skrbnega in zmožnega pomočnika in naslednika v posojilniškem uradovanju, tamošnjega cerkovnika in organista Erata. Po 42 letnem poučevanju na Zili — vse, kar je bilo na Zili dobrega, je bil v prvi vrsti sad Ellerjevega dela in truda — je blagi starček stopil v pokoj. Preselil se je na Peravo v Beljaku. In je v kratkem zbolel za želodčnim rakom. Nisem se mogel načuditi temu; saj je bil vzor zmernosti in solidnosti. Pokopali pa smo ga na njegovi Zili.

Tedaj je posle pri posojilnici prevzel Erat. Oskrboval jih je z isto vnemo in ljubeznijo kakor prej Eller. In istotako brezplačno.

Kako draga mu je bila posojilnica, sem najlepše spoznal, ko sva v noči od 5. do 6. januarja 1919 bežala pred nasprotnim vojaštvom.

Pozno zvečer 5. januarja so me iz prijateljske hiše posvarili: „Bežite! Nemško vojaštvo se že prepeljava čez Dravo.“ Takoj sem si rekel: „Tudi za Erata bo nevarno: zmerom je stal zvesto ob meni. Opozoriti ga vsekakor moram.“

Hitel sem k njemu; na koncu vasi stoji mežnarija, novejša stavba. Bil je že v postelji; bolehal je, z nogo je imel križe. Izprva se je

pomišljaj: „Saj skoro hoditi ne morem, tako nie boli noga.“ — „A kaj, če vas ujamejo. Bo še slabše.“ — Tedaj se je odločil, da gre z menoj.

Štirje smo bili: Erat, jaz, en naš fant-vojak in še neki našinec, ki bi naj šel naprej in pregledoval, če je pot varna. Po kratkem posvetovanju in oklevanju smo se odločili, da krenemo v Šteben. Ker je nekoliko oddaljenejši od Beljaka, smo sodili, da bomo tam bolj varni. Bila je sicer zmotna sodba.

Bolj ko osebna varnost je na poti skrbela Erata posojilnica: Če pridejo in v župnišču spet vse premečejo, ko le blagajni ne bi kaj storili! Imamo zdaj precej denarja v nji. „Menda ne bo tako hudo,“ sem ga skušal pomiriti.

Srečno smo prišli mimo Turdanič in Činovič, zadnjih zilskih vasi proti Štebnu. Muziko in ples so meli v Činovičah, v hiši tik ob cesti. Kakor sem bil sicer nevoljen na plese, tisto noč sem jih blagoslavljal: nemške straže, ki so bile že tam postavljene, so veselo plesale!

Pa smo prišli v tiste lepe gozdove, ki se pričenjajo tik nad vami in segajo čez hrib skoro dol do Štebna.

Erat je težko hodil; noga mu je huje in huje nagajala. A še huje ga je skrbela posojilnica. — „In če bi ključe vzeli! Treza“ — služkinja, njegova žena mu je umrla nekaj let prej — „je sama doma. Ženska se jim ne bo mogla ubraniti.“ „Takšni razbojnik pa vendar ne bodo,“ sem spet miril, dasi sam nisem bil miren.

bodo več mogli izigravati enega posestnika proti drugemu in prodajna cena lesa ne bo več padla pod višino cene na lesnem trgu. Kmetje naj se pogodbeno zavežejo, da bodo prodajali svoj les samo potem tega prodajnega odbora. Z enotno prodajo se bo omogočil posestnikom višji izkupiček. Manjši del tako dosežene razlike višjega izkupička bi lahko služil za ustanovitev posebnega fonda, iz katerega bi se dovoljevalo predujeme onim kmetom, ki bi sicer bili prisiljeni prodajati svoj les izven sezone. Poziv utemeljuje krajni odbor s tem, da bo z ozirom na sklenjene nove trgovinske pogodbe z inozemstvom v prihodnjih mesecih omogočena prodaja večjih množin lesa, kar bi lesni kupčevalci sicer znali izrabiti v svoj prid. — Korak samopomoči gospodarjev - lastnikov gozdov je vsekakor popolnoma razumljiv in želeli bi bilo, da bi bil tudi uspešen. Brezvestnost in šikansko postopanje mnogih lesnih prekupčevalcev in trgovcev ga povsem opravičuje. (Dopis priobčujemo ob enem kot poziv tamošnjim gospodarjem. Op. ured.)

Podjerbergom. (Požar.) V jutro praznika sv. Treh kraljev je nenadno začelo goreti gospodarsko poslopje pri pd. Kranjcu nad Št. Iljem. Plamen je z mrzlično naglico zajel celo gospodarsko poslopje in v par urah je bila uničena vsa krma, mlin na električni pogon, motor, razni kmetijski stroji. Živino, 24 glav, so komaj rešili na prosto. Goreti je začela celo že streha ob hiši in zahvaliti se je predvsem sosedom, ki so z izredno požrtvovalnostjo in v življenjski nevarnosti v zadnjem trenutku odstranili goreči del strehe in tako rešili celo hišo. Pomoč sosedov je bila nadvse nujna in hvalevredna, ker je pokrivala v jutro vso okolico gosta megla, tako da sosednje občine nikakor niso mogle zaznati kraja požara. Ogenj je bil nedvomno podtaknjen, ker je izbruhnil na mostu ob skednju. Ker se je pripetilo tudi v okolici že več sličnih požarov v noči, je sklepati, da je to ena in ista zlobna roka, in je splošna želja ljudstva, da bi orožništvo zločinca čimprej prijelo in djalo na varno. Četudi je imel g. Majerhofer, ki je brat župnika v Blačah pri Zili, gospodarsko poslopje zavarovano, utrpel vendar precej občutno škodo, ker mu je bilo uničeno poleg krme in vsega poslopja tudi še vse kmetijsko orodje. S težko prizadetim sočustvuje vsa okolica.

Železna Kapla. (Razno.) Na praznik sv. Treh kraljev smo imeli občni zbor našega čebelarskega društva. Potek je bil zadovoljiv, odbor in udnina sta ostala pri starem. Člani so naprošeni, da do konca januarja vplačajo članarino. — Hudujemo se nad zimo, ker ni snega in nič zaslužka voznikom. Morda se nas sv. Peter vendar usmili v naši revščini. — Dne 9. t. m. pa smo imeli volitev krajnega

Govorili smo poltiho, večinoma korakali molče, oprezovali na vse strani, nam ne pride li kdo nasproti ali nam ne sledijo zasledovalci. Okrog nas tih, nem in gluha gozd, ves v belini kakor deklice na praznik sv. Rešnjega Telesa. Le spodaj od vasi se je zaslíšal zdaj in zdaj poltih glas godbe, ukanje, napol zadrženo po daljavi in visokem drevju. Menda smo čutili vsi: „Tam spodaj rajajo in ukajo, mi pa bežimo, da si rešimo vsaj življenje!“ Čudna nasprotstva! Pa je spet izgovoril Erat: „Treza se že ne bo mogla ustavljeti, če bi ključče zahtevali. Moški bi se jih lažje otrese.“

Ganila me je njegova skrb. In smilil se mi je, ko sem videl, kako težko hodi z nama — spremljevalec, ki je pot pregledoval, se je bil vrnil že spodaj ob pričetku gozda.

„Dobro, oče Erat! Ako se vam zdi varno, pa se vrnite. In nam lepo čuvajte dom, posojilnico in cerkev!“

„Bo reš najboljše tako. Pa z Bogom hodite! In da vas kje nasprotniki ne zajamejo!“

Čutilo se je iz besed, da mu je bilo kar lažje pri srcu.

Segli smo si v roke. Postal sem, gledal za odhajajočim. Nekoliko upognjen je počasi šepal navzdol. Kmalu je utonil med smrekami, skrivnostno molčečmi, z belo obleko kakor za praznik oblečenimi.

„Zvest mož“ sem si mislil in toplo mi je bilo pri srcu. „Bolj mu je bilo za posojilnico kot za lastno varnost. Ko bi imeli mnogo takih!“

kmetijskega odbora občine Bele. Za načelnika je bil izvoljen posestnik Jože Piskernik, pd. Košnik, podnačelnik zborniški svetnik Anton Gril, za tajnika posestnik Ernst Županc z Obirkraja. Odbor si je v glavnem začrtal svoj bodoči delokrog. Kot slišimo, je volitev v krajno kmetijsko zastopstvo v Železni Kapli vnovič razpisana. — Novemu gospodarskemu pokretu bo dobro služila naša gospodarska zadruga. V tej pride vzajemnost gospodarjev najprej do praktične veljave. Oklenite se je torej Belani in Obirkraji in vi sosedje v okolici!

Št. Jakob v Rožu. (Razno.) Minulo nedeljo smo pokopali starega Dobernikovega očeta v Svatnah. Bili so korenina naše zemlje, vesten gospodar in dober družinski oče. N. p. v. m. — Iz Amerike se je vrnila Miklova starejša hči Marija in namerava ostati sedaj med nami. Za njo se vrne tudi njen mož. Pozdravljamo vrlo mlado družinico na domačih tleh! — Naše društvo pa menda snuje treznostni odsek. Njegovo delo bo trdo, a izredno hvaležno. V treznosti in izobrazbi je velik kos naše rešitve. Veseli smo torej tovrstnega razmaha.

Podkraj pri Šmihelu. (Smrt.) V torek, dne 10. t. m. je umrl železniški delavec Janez Kranjc. Bolehen je bil in bil zato na dopustu. Omenjenega dne je šel nekoliko na sprehod proti svojemu gozdu. Med potjo ga je obšla slabost, najbrže srčna kap, in obležal je v snegu. Ko so ga našli, je bil že mrtev. Naš pevec je s tem izdihnil. Še usodni dan sta z ženo zapela tisto: „Vigred se povrne“ in kot bi ga vodila nevidna roka, je zložil preje svojo ženitovanjsko obleko, v katero so ga nato oblekli. Rajni je imel majhno posestvice v Podkraju, bil je nekaj let rudar, potem železniški delavec. V svojem trdem poklicu je bil vzoren, zvest svoji veri in narodnosti, četudi je moral zato večkrat trpeti. Bil je vedno vedrega značaja, z vsakim prijazen in brez sovražnikov. Pel je ob veselih in žalostnih priložnostih, v cerkvi in na prireditvah, še v nebesih — tako je dejal — bo vedno pel. Lepo lastnost je imel, da je vedno, ko je zvonilo Avemarijo, snel klobuk in molil. In ravno ko smo ga polagali k večnemu počitku, mu je zazvonil zvon zadnji Avemarija in molili so pogrebci angelsko češčenje ob njegovem grobu. Pevski zbori so se od njega poslovili s pesmijo, številna udeležba na njegovi zadnji poti pa je pokazala, kako ljudstvo spoštuje poštenega in vedrega človeka. N. p. v. m.!

Drobiž: Predzadnji nedeljo so v spodnjem delu dežele opazovali šest italijanskih letal, ki so letela v smeri proti Ogrski. — Deželno orožniško poveljstvo je dobilo poseben požarni oddelek, ki bo z najmodernejšimi sredstvi zasledoval požigalce in jih izročal roki pravice. — V Bilčovsu so priredili nemški dunajski študenti tudi letos božičnico za šolske otroke. — V Celovcu se je vršil večdnevni voditeljski tečaj kat. Reichsbund-a. Udeležencev je bilo okoli 70. — V Libučah so zaplenili dve iz Jugoslavije utihotapljeni kravi. — Josef Kraigher, ki je bil osumljen napada na g. Ferdo Kraigherja, je bil izpuščen iz preiskovalnega zapora, ker je dokazal, da se je usodno noč nahajal v Celovcu. — Na Rudi je umrla poštarjeva žena ga Roscher. — Josef Lobnig iz Vovbr je bil zaradi goljufije obsojen na 9 mesecev težke ječe. — V Pokrčah je umrl šolski ravnatelj g. Izidor Lausegger. — V Št. Ilju ob Dravi je umrla Simova mati Marija Miškulnig. — Pri Škocjanu so našli pogrešanega Miho Nuscheja mrtvega. Prepeljali so ga v Pliberk.

NAŠA PROSVETA

Od Celovca do Pliberka.

V zadnjem članku „Naše prosvete“ smo obrali Zilo in Rož. Koj navrh so sledila pritrjevanja in tudi zamere. A nam ni prav nič težko pri srcu zbog pohval in graj, ker smo tistega starega, konzervativnega mnenja, da bi splošna hvala znala postati presneto škodljiva. To je nekako tako, kot z našim listom sploh. Najbolj bi pač list ugajal, če bi bil poln senzacij, lokalnih in svetovnih, in poln kratkočasnica in drobnih novic. Vajeni smo, da se hvali urednika, če zna dobro napadati in parirati. Najmanj so naši bralci zadovoljni, če poseže list s trdo besedo tudi v naše življenje in graja ter

krtači še med nami. Kot otroci smo, ki se bojijo svareče in proseče besede skrbnega očeta, in pozabljamo, da je dandanes vendarle dobro človeku, da hodi ob očetovski roki varno med pečini in razvalinami.

Pritrdil bo uvodu vrli naš prosvetni šef tam v Škocjanu, ki je postal na svoja stara leta še prav vzoren vzgled požrtvovalnosti in delavnosti. Ne samo, kar veleva mu težki in odgovorni njegov stan, ob enem je še zborniški svetnik, prosvetaš in odbornik. Mi naših voditeljev, gospodarskih, kulturnih in političnih ne hvalimo radi v javnosti, a naj so uverjeni, da smo jim tembolj hvaležni za njihov idealizem v svojih srcih! Jasno je, da spada ta hvaležnost tudi rod k narodni disciplini. Da je med našim rodom dovolj, so nedavno dokazali Škocjanarji o priliki pevske turneje v Slovenijo. Prav pa bi bilo, če bi je sedaj vsaj nekaj prenesli še v ostalo prosvetno življenje. Mi bi se danes, ko je čas naravnost prenasliven najrazličnejših vprašanj, poslužili vseh razpoložljivih sredstev in kazali zanimanje za vse. Vas, Šentvidčani-Daničarji, zavidamo, da ste stran od slehernega in še posebej tujškega prometa. Po cestah in železnicah in avtomobilih pride vendar več slabega kot dobrega v našo vas. In mi se tega slabega ne znamo in ne moremo ubraniti. Dvomite? Verujte, da v tem svojem dvomu niste sami, a vendar je tako in nič drugače. Pa saj je za vas naloge še dovolj drugod! Boli nas razbita in razdvojena soseščina in menimo, do bodite vi Daničarji nositelji sloge in edinosti med brati in sosedi. Kak lep delokrog naših društev je v delu za složnost in edinost! Pravemu društveniku je treba tudi samozavesti in ponosa, fantje iz Št. Petra ob Velikovcu! Na doblavaški prireditvi ste je pokazali dovolj in nedvomno jo bodete še naprej. Kazazani! Ali res mislite, da je s tokratno pevsko turnejo našega pevskega pokreta konec? Saj imamo poleg izbranih šestih zborov še dvajset drugih in saj je naša pesem lepa dovolj tudi za Celovec in Dunaj in Zagreb in Beograd. Kaj ne, vogrški Pavle? Poizkusi z ono „Še lipša življenje“ in pritrtil boš. Pa Pavle in Maks sta se menda zarotila, da bosta vzbudila vogrške fante in dekleta in da bo potem društvo delovalo počasi pa gvišno. Prav je tako, da se sebe, društvenikov in ljudstva ne trudi s prepogostimi prireditvami. Pravo harmonijo dela poznajo Žvabekarji, pa saj tam še živijo življenje prave velike slovenske družine. Kaj je z „Njivo“, Lovro in Mirko? Pa ja menda še ni preorana in posejana. To je ja razlika med delom na njivi in prosvetnem polju, da prosveta ne sme počivati nikdar, marveč orati ledino vztrajno in neumorno in da so sadovi vidni šele po desetletjih. Koliko je treba znanja in srčne izobrazbe, vedo povedati šmihelske tečajnice, ki so si zaželele šesttedenskega neprestanega pouka za poklic matere in gospodinje. Šmihelski konzulent pa so celo mnenja, da je najbolje, če se najprej uči življenje gledati in ga potem živiš; tako si prištediš toliko bridkih in žalostnih razočaranj. Mož imajo gotovo prav! Globaški fantje so zaenkrate zaposleni z nabavo motorne brizgalne, a so nam obljubili, da se bodo o pustu že še zglasili. Ubogi samci! Bo igra. Doblavašani pa tek-

mujejo v prireditvi „Revčka Andrejčka“ s celovškimi gledališčem, ki je bilo ob tej priliki trikrat razprodano. Lojzej v Žitari vasi, hvalijo te kot tajnika občine; kaj če bi te mi smeli pohvaliti kot tajnika društva? In kramp kar globoko v zemljo, četudi bi izprva bolelo! Posnemaj vrle lobniške fante v kapelškem društvu, zbor imajo, dekliški odsek imajo in mnogo obetajoč društven odbor imajo. S tem se da že nekaj ustvariti.

Deželo imamo s tem že vso obrano, nekako kot besednik v „Miklovi Zali“ svojo faro. Padale so trde in mehke besede, vzemite jih dobrohotno in brez zamere na znanje. Naši dnevi so prava visoka šola za vsakogar. Odprimo srca in oči in hodimo skozi svet odprti in ukaželjni! Kajti drago bo življenje v desetletju in usmerjali ga bodo le najmočnejši in najsolidnejši. tj.

Šmihel pri Pliberku. V nedeljo, dne 22. t. m. se vrši razstava in zaključna prireditve našega kmetijsko-gospodarskega tečaja. Po šesttedenskem uku teorije in prakse domačega gospodinjstva želijo naše tečajnice pokazati, česa jih je vrla njihova voditeljica naučila. Razstava se otvori ob 8. uri zjutraj in traja do 6. ure zvečer. Prirejena je z ozirom na velike gospodarske in denarne težkoče v manjšem obsegu, razstavljeni predmeti so v prilogi tečaja na prodaj. Prireditve se začne ob 3. uri pop. in ima sledeči spored: 1. Dekliške prizore „Moj mož naj kuha“, „Guvernanta in Špela“, „Brez zajutrka“, „Koroške dečle“, „Na preji“. 2. Petje in deklamacije, solospjev „Ciganka“. 3. Nastop škocjansko-libuškega moškega zбора. 4. Govor zveznega zastopnika. Sodeluje tudi šmihelska godba. Pestrí spored bo nedvomno privabil občinstvo od daleč in blizu.

Loga ves. V nedeljo, dne 8. t. m. je priredil naš mladi pevski zbor pod vodstvom vrlega pevovodje Janko Aichholzerja v Schleicherjevi gostilni domač družinski popoldan. Na sporedu so bile naše najlepše narodne pesmi. Zbor je pesmi brezhibno izvajal in dokazal, da se lahko meri z ostalimi koroškimi zbori. Domačega občinstva je bilo dovolj in celo iz Škofič so došli delegati. G. Janšej je moral seve dodati še svojega „Župana“. Hvaležni smo pevcem za lepe urice in želimo, da bi vztrajali še naprej v dobri pevski disciplini.

Št. Jakob v Rožu (Silvestrovo) smo praznovali v našem društvu na prav družinski način. V dvorani so nam podali igro „Čevljev ni“, ki je bila v splošnem dobro igrana (samo mestni arhivar in gospa Helena sta nekoliko pretiravala). Najbolj je ugajal kuplet „Župan“ in „Pred sodnijo“. Jozej je z deklamacijo „slovo starega leta“ pokazal, da je ne samo izborni solist marveč tudi izvrsten deklamator. Pri Cvitarju smo imeli nato zabavni večer, na katerem je bilo dosti veselega razpoloženja. Prihodnjic pa vas presenetimo s popolnoma novim sporedom.

Dobrla vas. (Revček Andrejček) je bila novoletna predstava doblavaških igralcev in je žela vsestranski uspeh. Ljudstvo si je že iskreno želelo prireditve in je zato napolnilo društveno dvorano in s polnim zanimanjem sledilo lepim slikam te splošno priljubljene igre. Najbolj se je smilil malim in velikim revček Andrejček, ki je s takim potrpljenjem prenašal vse zaničevanje drugih in s tako ljubeznijo čoval mladi parček Franceta in Maričko. Veselim prizorom bebastega Janeza in usiljivega Janezona smo se iz srca nasmeljali. Igra nam je prav ugajala, videlo se je, da so jo igralci docela doživeli v svojih vlogah. Zadovoljni smo se vračali po prireditvi in sklenili, da se radevolje odzovemo prihodnjemu vabilu.

Letošnje knjige družbe sv. Mohorja. Slovenci se smemo pohvaliti s prav bogato književno proizvodnjo. V tem pogledu bi težko našli sebi primernih narodov na svetu. Tudi Mohorjeva družba je v zadnjih letih svojo delavnost pomnožila in nam daje knjigo za knjigo. Letos je izdala šest rednih in šest izrednih knjig, med njimi take, ki po svoji pomembnosti predstavljajo veliko obogatitev našega kulturnega zaklada. Koledar v svoji novi opremi in s svojo bogato vsebino je prava ljudska čitanka. Prav je, da posveti koroškim Slovcem posebne razprave iz našega delovanja in

gibanja. Tako zna postati majhen almanah našega narodnega življenja. „Beli menihi“ je zanimiv poizkus zgodovinske domače zavesti, dejanje iz davnih dni bo priklenilo brave nase. „Zgodovina slovenskega naroda“ zaključuje dobo političnega suženjstva (1813—1848) in podaja posebno zanimivo zgodovino našega tedanjega gospodarskega in socialnega življenja. Za otroke je Mohorjeva družba izdala knjigo „Pravljice“. Je prav razveseljujiv pojav našega mladinskega slovstva in bo imela uspeh pri mladih in starih. „Kokošjereja“ je namenjena gospodinjam, zato bi nekateri rajši imeli namesto nje kako povest. Je pač tako, da ima Mohorjeva družba članstvo iz najrazličnejših slojev in stanov, a vseh hkrati ni mogoče zadovoljiti. Vsekakor pa bodo lahko pisane knjige vesele naše gospodinje. — Še lepše pa so knjige v izredni izdaji. V prvi vrsti „Izpovedi sv. Avguština“, ki so višek slovenskega prevodnega slovstva po vojni. „Krivični vinar“ je prekrasna kmečka povest, „Bratje in sestre“ je zbirka novel, za otroke je indijanarska povest „Ohijesa“. Knjiga „Irska“ je za nas Slovence zanimiva in bogata. Nahajati bi se morala v vsaki slovenski hiši.

GOSPODARSKI VESTNIK

Prva seja beljaškega okrajnega kmetijskega odbora se je vršila dne 4. jan. 1933. Nazvočih je bilo 11 odbornikov, zborniški prezident Supersberg in ravnatelj dr. Stotter. G. Vošpernik je kot najstarejši odbornik prevzel začasno predsedstvo in podal besedo prezidentu Superbergu, ki je govoril o pomenu kmetijske zbornice in navedel težkoče bodočega delovanja in se pri tem pritožil tudi glede volumno propagande krščanskih socialcev. Odbornik Hernler, predsednik Christlicher Bauernbund-a, je ostro ugovarjal, nakar sta zastopnika Kmečke zveze naglasila, da novi odbor ne zanima pretekli boj marveč bodoče delovanje. Pri sledečih volitvah je bil izvoljen za načelnika g. Millonig iz Straje vasi, proporc bi bil določil prvega podnačelnika Landbundu, drugega pa so landbundlerji kratkomo imenovali in sicer: narodnega socialista! V daljšem govoru je nato dr. Stotter vzpodbujal odbornike k širštvu glasila kmetijske zbornice. Načelnik Millonig se je zahvalil za izvolitev, orisal teže kmetijske krize in povdaril potrebo skupnega delovanja okrajnega odbora. G. Vošpernik je grajal stališče Landbunda v zadevi kmetijske bolniške blagajne in **obenem konstatiral, da se mu je onemogočila izvedba volitev v smislu postave.** Načelnik je nato sejo zaključil.

Ustanovna seja okrajnega kmetijskega odbora Rožek se je vršila v sredo, dne 4. januarja. Za načelnika je bil izvoljen logavaški g. župan M. Rainer, za prvega podnačelnika pa so zastopniki „Kmečke zveze“ ne oziraje se na svojo predpravo predlagali zastopnika Landbunda A. Hoferja iz Lipe. S tem so dokazali svoj smisel za solidarnost dela. Drugi podnačelnik je posestnik Jože Štikar iz šentjakobske občine in tajnikom je voljen g. Janko Lepušic, posestnik na Ravnah. Živelja kmečka solidarnost!

Ustanovna seja pliberškega okrajnega odbora. Voljeni so bili sledeči odborniki: načelnik Marko Plešivčanik iz Šmihela, prvi podnačelnik Karl Krištof iz Žvabeka, drugi podnačelnik Janez Kos iz Šmarjete in tajnik Lotze Milač z Blata. Razum enega so vsi odborniki člani „Kmečke zveze“. Bog jih živi!

Devizne odredbe bodo olajšane. Dunajska narodna banka namerava v kratkem izvesti obsežno olajšanje deviznega prometa. Ko bo z že odobrenim posojilom na razpolago dovolj inozemskih plačilnih sredstev, se bo začelo misliti na omiljenje deviznega prometa. Upajo, da se bodo z olajšavo vrnil tudi vsi avstrijski, v tujini naloženi kapitali.

Celovški trg 12. januarja. Voli (živa teža) 80, glavne krave 50—80, prašiči 1.70—1.90, plemenski prašiči 2.20—2.40 šil. — Pšenica 33—35, rž 23—25, ječmen 18—22, ajda 20—22, korusa 16—22, sladko seno 10—12, kisko 7, slama 8 S. — Krompir 14—16, zelje 30—40,

repa 20—30, goveja mast 5—6, sirovo maslo 4.00—5.50, prekajena slanina 4.—, mleko 38—42, jajca 22—24, kokoši 3.00—5.00, race 4.00—5.00 S.

RAZNE VESTI

Starost matere zemlje. Že stoletja se bavijo učenjaki s tem vprašanjem. Fiziki hočejo spoznati starost zemlje po notranji zemeljski temperaturi. Izračunali so starost zemlje 20 do 40 milijonov let. Astronomi gledajo na nek pojav, ki se razvija enakomerno in po tem pojavu računajo hitrost spremembe zemeljske površine. Na primer: Pot vseh planetov, ki se sučejo okoli solнца, se počasi spreminja. Tako se je spremenila tudi zemeljska pot in po tem računu pada začetek zemlje v čas pred dvema milijardama let ali celo pred desetimi milijardami let. Preiskovalci morskih globin se naslantajo na količino soli, ki jo vsebuje morje. In po tej ugotovitvi starost vode, ki je nastala na površju zemlje. Po njihovih računih se je to zgodilo pred kakimi sto milijoni let. No, morja so se pojavila na zemlji šele takrat, ko se je storila zunanja zemeljska skorja. Vsekakor pa ostane kljub različnim rezultatom teh in drugih načinov izračunavanja starosti zemlje vsaj eno gotovo: Mati zemlja dosega častljivo starost, ki se nakaže le še v milijonih in milijardah in tisočletja pri njej ne igrajo nobene vloge.

Krave hranijo z mesom. V Ameriki so iznašli nov način prehrane živine: krave hranijo z mesom. Meso jedo krave s pravo slastjo in dajejo po tej hrani okusnejše in mastnejše mleko. Mleko so pregledali zdravniki in ugotovili, da je za otroke najboljše hranivo. Zato naročajo mnoga ameriška zdravilišča vprav to mleko, dasiravno ga morajo dražje plačevati. Sedaj so začeli še ostali farmarji hraniti krave z mesom. — Tudi z Danskega se poroča isto, da so kmetje začeli pokladati svoji živini mesno hrano. — No, za naše razmere nekoliko draga krma!

Kako naj se hrani krompir. Če se hrani krompir v neposredni bližini jabolk, potem, kakor kažejo izkušnje, ne začne poganjati. Razvoj poganjikov pa obvirajo samo zdrava, zreła jabolka, medtem ko so gnila ali nezrela zanič. Krompir, shranjen pri dobrih, zrelih jabolkih lahko čaka do konca junija, ne da bi se skvaril s poganjki.

Zlata zvezda. Ameriški zvezdoslovci so prišli na podlagi svojih opazovanj do prepričanja, da je zvezda Eros, ki se od časa do časa približa naši zemlji, iz čistega zlata. Zvezda meri v premeru komaj 22 km in je torej zelo majhna, vendar pa žari, kadar se približa naši zemlji, tako močno, da jo vidimo s prostim očem. Zvezdoslovci so izračunali tudi gostost Erosove „zemlje“ in na podlagi teh računov in malega obsega so sklepali, da je zvezda najbrže iz čistega zlata. — Pričakovati je, da se bo sedaj vrsta ameriških učenjakov pričela baviti zprašanjem, kako bi zlato zvezdo privabili v Ameriko, ker bi jo Amerikanci dobro znali porabiti.

Draga monštranca. V Bogoti, glavnem mestu južnoameriške države Kolumbija, so razstavili 225 let staro zlato monštranco, ki ima vdelenih nad 2000 draguljev in ki jo cenijo kot eno najlepših južnoameriških umetnin na 12 milijonov frankov. Monštranca je bila last jezuitov.

720.000 biserov se sežgali. Pred poslopjem trgovske zbornice v Kobi na Japonskem so pred mesecem sežgali 720.000 biserov. Sežgali so jih, da bi cene biserom hitro poskočile. Biseri niso bili pristni.

Listnica uredništva: Č. Hanej M. v Blacah: Hvala za prispevek. Še se oglasite! — **G. R. I. v Žitari vasi:** Vašo željo bomo po možnosti upoštevali. Gotovo pa ste z nami vred mnenja, da bodi list ne samo zabaven marveč tudi vzgojen. Tehnične težkoče se bodo morda premostile v kratkem s posebno prilogo. — **Č. Lojz V. v Selah:** Iskrena hvala za zanimanje. Bomo radevolje ustregli! — **Našim donikom:** Ne pozabite, da je uredništvo rednih kratkih in stvarnih dopisov vsekdar veselo! Takih rednih sodelavcev nam manjka!